

عوامل پیشگویی کننده آغاز و تداوم رفتار شیر دهی در مادران دارای کودک ۶ ماهه مراجعه کننده به مراکز

بهداشت

نویسندگان: امیرپاکپور حاجی آقا^۱، مهران علیجان زاده^۲، مهناز پور اسماعیل^۳، فهیمه طاهرخانی^۴، رعنا محمدقلیها^۴، نرگس جوزی^۴

۱-دکترای تخصصی آموزش بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران. pakpour-amir@yahoo.com

۲-کارشناسی ارشد مدیریت بهداشت و درمان، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۳-کارشناسی ارشد مدیریت بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۴-کارشناس بهداشت عمومی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

چکیده: زمینه و هدف: تغذیه انحصاری یک موضوع مهم در زمینه ارتقا سلامت کودکان که سازمان جهانی بهداشت نیز به آن تاکید فراوان داشته است. هدف از این مطالعه شناسایی عوامل مرتبط با تغذیه انحصاری به منظور بهبود و حفظ تداوم شیر دهی در مادران بود.

مواد و روش ها: در مطالعه حاضر که به صورت طولی نگر انجام شد. جامعه پژوهش مادران دارای کودک ۶ ماهه مراجعه کننده به مراکز بهداشتی شهر قزوین در سال ۹۳ بودند. تعداد ۱۴۴۵ مادر در این مطالعه شرکت کردند. متغیرهای دموگرافیک ساختار تئوری برنامه ریزی شده توسط پرسشنامه اندازه گیری شد. ارتباط عوامل با استفاده از ضریب همبستگی اسپیرمن و پیرسون سنجیده شد. برای آنالیز سایر داده ها از رگرسیون سلسله مراتبی و رگرسیون لجستیک استفاده شد.

یافته ها: میانگین سن مادران شرکت کننده در مطالعه برابر $28/6 \pm 5/5$ بود. ۷۵/۲ درصد مادران خانه دار بودند. متغیرهای سن، درآمد، اشتغال و نخست زایی با تغذیه انحصاری با شیر مادر رابطه معنی دار داشت ($P < 0/05$). ساختار تئوری رفتاری برنامه ریزی شده به طور معنی داری تغذیه انحصاری با شیر مادر را با پیش بینی ۵۹ درصد واریانس عوامل پیش بینی نمود. خود هویتی و هنجارهای اخلاقی توانست واریانس را تا مقدار ۱۵ درصد افزایش دهد. همچنین مادران جوان و کم درآمد با سطح آموزش پایین، ریسک خطر بالاتری در جهت توقف شیردهی داشتند.

نتیجه گیری: مداخلات در جهت ارتقا آگاهی، نگرش و کنترل رفتارهای مادران و سوق دهی آنها به سمت تغذیه انحصاری با شیر مادر بخصوص در بین مادران با شرایط اجتماعی اقتصادی پایین باید در نظر گرفته شود.

کلید واژه: شیردهی، تئوری رفتار برنامه ریزی شده، وضعیت اجتماعی اقتصادی